
ΑΙ ΚΥΡΑΤΣΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ

[Ὁ ἐν Φαναρίῳ τῆς Κων/πόλεως ἐγκριτος ἰατρός καὶ τῶν γραμμάτων σνάμα θεράπων ἀκούραστος κ. Ν. Βασιλειάδης, ἀρχαῖος φίλος



καὶ συνεργάτης τοῦ Ἡμερολογίου, τυγχάνει λίαν γνώριμος καὶ ἀγαπητὸς εἰς τοὺς ἀναγνώστας αὐτοῦ. Τὸ ἀθηναϊκὸν κοινὸν τὸν εἶχε γνωρίσει ἀφ' οὗτου ἐσπούδαζεν ἐν τῷ ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ τὴν ἰατρικὴν, ὅπου μάλιστα ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος βοηθὸς τοῦ ἀειμνήστου Ἀρεταίου, οὗ τὸν νεκρὸν ἔσχε τὴν σκληρὰν μοῖραν νὰ προσφωνήσῃ ἐξ ὀνόματος τῶν φοιτητῶν. Ἐκτοτε, φοιτητῆς ὢν, παρὰ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἔθνη καὶ εἰς τὰς προσφιλεῖς τοῦ Μούσας, ἀσχολούμενος καὶ περὶ τὴν λογοτεχνίαν. Διετέλεσεν ἐκ τῶν κορυφαίων συντακτῶν τῆς Νέας Ἐφημερίδος τοῦ Καμπούρογλου. Συμπληρώσας τὰς ἰατρικὰς του σπουδὰς ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἐπίζηλον ἤδη κατέχων θέσιν μεταξὺ τῶν ἐν Κων/λει συναδέλφων του, δὲν λείπει παρέχων εὐαρέστους συχνάκις ἐκπλήξεις τοῦ λογογραφικοῦ

του ταλάντου. Αἱ ἠθογραφαὶ του ἰδίως, αἱ ἠντλημένα ἐκ τῆς ἀχανοῦς ζωῆς τῆς Πόλεως, ἀποτελοῦν ἐξαιρετικὰς σελίδας ἐν τῇ παρ' ἡμῖν φιλολογίᾳ. Εἶνε τετιμημένος διὰ τοῦ σερβικοῦ παρασημοῦ, καὶ ταξίαρχος τοῦ μεδζητιέ γ' τάξεως. Ἄλλ' ὁ ἐπιφθονώτερος τίτλος του εἶνε ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἐκτίμησις, δι' ἧς τὸν περιβάλλει ἡ ἐν Κων/λει ὁμογενὴς κοινὴν.

ΤΑ ΜΑΓΙΑ ΤΩΝ

[Ἡθογραφία παλαιᾶς ἐποχῆς]

I

ἘΝ ΤΗΝ ἐποχῇ ποῦ ἔζων ἡ κυράτσεσ στὴν Πόλι ἐπρώτενε μεταξὺ τῶν ἡ κυρά Λοξὴ τῆς γειτονιάς μου. Πολλαῖς γρηγαῖς τὴν ἐνθυμοῦνται ἀκόμη. Κοντὴ, λιγνή, κουτσὴ καὶ μαυροφορεμένη γοαῖα, μὲ γαλανὰ διαπεραστικὰ μάτια καὶ εὐλογασιμένο πρόσωπο, ἀξέχαστο λαδικὸ, φοροῦσε δαντελωμένο μαῦρο κιομποῦρι στὸ κεφάλι καὶ ὠμίλει, ἀκατάπαντα κινουσα τὰ χέρια, λόγια τόσα πολλὰ ὥστε εἰς τὴν συντροφιά της ἠκούετο ὁλονὲν ἡ γλῶσσα της.

Αἱ γυναῖκες ὅπως καὶ τὰ κορίτσια, τὴν περιποιοῦντο εἴτε ἀπὸ φόβο εἴτε ἀπὸ ἀγάπη. Ἀλλὰ κ' ἐκεῖνη ἔκαμνε τὸ μέρος της. Κἀθε κυριακὴ καὶ ἑορτὴ, πολλάκις δὲ καὶ τὴν τετάρτη, θὰ ἦτο τακτικὴ στὴν ἐκκλησίᾳ, προσευχομένη μὲ μετάνοιαις καὶ σταυροκοπήματα εἰς τὸ ἴδιο στασίδι ἔμπρὸς στὴν Μεγαλόχαρη. Εἰς τὴν ἀπόλυσι θάπερνε τρία - τέσσαρα ἀντίδωρα, εἴτε ἀγιασμὸ εἰς τὴν πρωτομηνιά καὶ θάκαμνε τὸν γῦρο εἰς τῆς ἀγαπημένες φιλενάδες της. Θάπερνε καὶ θάφερε τὰ νέα τῆς ἡμέρας.

— Καλὲ κόρη, καλὴ μέρα!

— Καλῶς τὴν, τὴν κυρὰ Λοξή!

— Εὐλογήθηκα στὴν ἐκκλησίᾳ καὶ ἡ εὐχή μου πιάνει. Καλὸ νᾶχετε καὶ καλὴ τύχη νὰ σᾶς εὔρη! Κατόπιν στρεφομένη πρὸς τὴν ἀνύπανδρον: «Κ' ἐσύ, κορίτσι μου, ἀσημένιο νὰ τὸν ὄνειρευθῆς καὶ μαλαματένιο νὰ τὸν εὔρης!»

Ὁ βαρὺς σὲ μεγάλο φλυτζάνι καφὲς θάφερε τὴν κυρὰ Λοξή εἰς τὴν διάθεσιν νὰ διηγῆται τῆς γειτονιάς τῆς ἱστορίας. Ἕνας γέρον πού τὴν ἐνθυμεῖται διηγεῖται ὅτι ἦτο μικρὸ παιδί καὶ παρευρέθηκε στὴν θεία του πού ἦτο φιλενάδα της. Ὁμιλοῦσε μὲ τόσα σκέρτσα κερατσίτικα καὶ ἱστορίας ἀτελείωτες, ὥστε ἐκεῖνος ἐγέλασε. Ἐκεῖνη τὸν ἀγριοκύτταξε. Ἐκεῖνος περισσότερον ἐγέλασε, μὰ ἐκεῖνη τοῦ ἔδειξε καρφίτσα ἀπὸ τὸ κοντογοῦνι της. Καὶ ὅταν θέλησε νὰ τὴν δείξῃ ὅτι δὲν φοβάται, ἔφαγε δυνατὰ τὴν παντοῦφλα της στὴν ράχι του.

— Ὦχ! καλὰ νὰ σὲ κάμη, ζιζάνιο! τῷ εἶπεν ἡ θεία του.

Μὰ ἡ κυρὰ Λοξή, χωρὶς νὰ δώσῃ προσοχὴ εἰς τῆς φωνάρες του, ἐξηκολούθησε τὴν ἱστορίαν της.

— Καλὲ κόρη πῶς χάλασε ὁ μαχαλᾶς μας. Πᾶ! πᾶ! πᾶ! Καὶ ἔφτυνε τὸν κόρφο της. Προχθὲς τὴν νύκτα στὸ φεγγάρι δὲν εἶχα ὕπνο καὶ ἐκάθησα. Δὲν ξεύρω πῶς, ἐσήκωσα λίγο τὸν μπερντέ καὶ βλέπω... Θεέ μου συγχώρεσε! τῆς κοκῶνα Ἐλεγκάκης τὴν μικρόπονη, πού κάμνει τὸν αἰ-κακόμοιρο, στοῦ μαγειριοῦ τὸ παραθύρι καὶ στὴν πόρτα κρυμμένο ζουριαστό τὸν Γεῶργο τῆς Μιμῆκαινας. Φτου, φτου, φτου! Χριστέ μου καὶ Μεγαλόχαρη, ἐλέησον! Καλὲ ἔχουν τύχην, καλέ! τί παλληκᾶρι, ζωγραφισμένος ἄγγελος! Κ' ἐκεῖνη... τὴν ξεύρεις δά, τῆς Ἐλεγκάκης τὴν Ἐρινιώ, τὴν φκιασιδοῦ, τὴν τσιμπλοῦ, τὴν γλωσσοκοπάνα! Νὰ λιμπισθῆ, μὰ τί της, μὰ τί της! Ἐννοια σου, κοκῶνα Ζουμπουλιώ μου, καὶ δὲν θὰ τὴν πάρη!

— Καλέ, ἀρραβωνιάστηκε πῶς δὲν θὰ τὸν πάρη!

— Δές με! λέγει ἡ γρηὰ πολλὰ ὑπονοοῦσα. Στὴν κόρη σου θὰ γίνῃ, σ' ἐκεῖνην ὄχι!

II

Κατηράσθηκε πολλαῖς φοραῖς ἡ κυρὰ Λοξή τὴν ὥρα πού ἀφήκε τὴν Σολωμονική. Εἰς ἓνα σκοτεινὸ ξύλινο σπίτι στὸ Σαλματομβροῦκι εἶχε ὄνομα ὡς πρῶτος ἀναγνώστης τῆς Σολωμονι-

κῆς ὁ Χότζα - Προδρομος ὁ καραμανλῆς. Ὁ κόσμος τὸν ἐφώ-
 ναζε Χότζα, ἤγουν δάσκαλο. Αὐτὸς ἐγνώριζεν εἰδῶν-εἰδῶν
 μαντεῖαις καὶ διαβάσματα, ἔρριχνε κουκιά καὶ διάλεγε εἰς τὰ
 χαρτιά ποῦ παίζουσι τῆς τύχαις τῶν ἀνθρώπων. Ὅποιος ἔχανε
 ἀσημικὸ ἢ μάλαμα θὰ πῆγαινε στὸν Χότζα νὰ εὔρη ποιὸς εἶν' ὁ
 κλέπτης. Αὐτὸ μόνον ἔκαμνε στὰ φανερά. Θὰ ἔδενε μὲ σπάγγο
 διαβασμένο ἓνα Ψαλτῆρι τοῦ Δαβὶδ μαζὶ μὲ ἀρσενικὸ κλειδί, θὰ
 ἀνέφεραν ὅλα τὰ ὀνόματα ποῦ εἶχαν ὑποψία καὶ ὁ Χότζας μεγα-
 λοφώνως καὶ μὲ ἀηδεσάτην προφορὰν διάβαζε τὸν ἕξῃς ψαλ-
 μόν: « Θεὸς Θεῶν καὶ Κύριος Κυρίων ἐλάλησε κ.τ.λ. » Ἐν τῷ
 μεταξὺ γυρνοῦσε τὸ κλειδί μαζὶ μὲ τὸ ψαλτῆρι καὶ εἰς οὔτινος
 ὄνομα ἔπιπτε, ἔδειχνε τὸν κλέπτην. Ἄλλὰ τὰ μαγικά, τὰ ἄλλα,
 ἦσαν μυστικά. Ὁ Χότζας ἦτο ὀλιγόλογος. Μὲ ὅλην τὴν ἀντιπά-
 θειαν ποῦ ἔπερνε ὅστις τὸν ἔβλεπε μὲ τὰ χονδρὰ γυαλιὰ καὶ τὰ
 πολλὰ τὰ βρώμικα τὰ γένεια του, ὅμως ἔπερνε σεβασμὸ ἀντίκρου
 του, ὅπως ἐκάθητο εἰς τὴν γωνιά του σταυροποδητεὶ ροφῶν
 ταμπάκο καὶ τσιμποῦκι. Ἡ Σολωμονική του ἦτο τρομερὸ βιβλίον
 μὲ χονδρὰ καπάκια ποῦ εἶχον ἀπὸ τρεῖς βούλες κόκκιναις καὶ
 μὲ κίτρινα φύλλα, μὲ γράμματα τοῦ παλαιοῦ καιροῦ καὶ μὲ
 σημάδια ζωγραφημένα ποῦ ἐφανερώσαν χίλια μυστήρια καὶ
 πράγματα ἀγνώριστα εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ὅταν ἡ κυρὰ Λοξὴ
 ἔλαβε ἀπόφασιν νὰ μάθῃ νὰ διαβάξῃ Σολωμονική, κολάκευσε τὸν
 Χότζα, τοῦ ἔδωκε ἓνα δακτυλίδι διαμαντόπετρο καὶ γένηκε μα-
 θήτρα του. Μὰ ὅταν ἐπροχώρησε σὴν δευτέρω σελίδα πειράχθη-
 καν τὰ νεῦρα της. Τὴν νύκτα ἐσηκώοντο κ' ἐδάγκανε τὰ μαξιλά-
 ρια, ἔβλεπε ἐμπρὸς της μικρὰ σκυλιὰ σπιθαῖς πῶβγαζαν ἀπὸ τὰ
 μάτια καὶ μωρὰ παιδιὰ ποῦ ἔκλαιαν καὶ βουβαμὸ δὲν εἶχαν. Ἐπὶ
 τέλους διὰ νὰ ἡσυχάσῃ μετενόησε καὶ παρεκάλεσε τὸν Χότζα νὰ
 λύσῃ τὴν Σολωμονική ἀπὸ ἐπάνω της διαβάζοντας αὐτὴν ἀνά-
 ποδα. Ἐκαμε καὶ τάξιμο καὶ ἔγυρσε σαράντα ἀγιάσματα καὶ
 περιχύθηκε καὶ ἀπηλλάγη.

Ἄλλὰ τότε ποῦ τῆς ἐχρειάσθηκε; Ἐπρεπε ὁ Γεῶργος νὰ μι-
 σήσῃ, νὰ ἀφήσῃ τὴν Ἐρινιῶ καὶ νὰ πάρῃ τῆς κοκώνα Ζουμπου-
 λιῶς τὴν κόρη καὶ τοῦ τσελεμπῆ Κωστάκη, τὴν ὄμορφη τὴν
 Ἀσημένια. Πῶς θὰ τὸ καταφέρῃ; Μὲ τὰ μάγια της.

Πολὺ πρῶτὴ τὴν αὔριον ἡ κυρὰ Λοξὴ κ' ἡ Ἀσημένια, κουκου-
 λωμέναις καὶ ἀγνώρισταις, ἀνῆρχοντο τὸν ἀνήφορον τοῦ Σαλμα-
 τομβροῦκι. Ὁ Χότζας θάβλεπε τοῦ κοριτικοῦ τὴν τύχη καὶ ἡ
 κυρὰ Λοξὴ θάκαινε τῆς ἀλλαγίαις. Ὁ Χότζας μόλις εἶχε σηκωθῆ
 ἀπὸ τὸν ὕπνον του, ὅταν ἔμαθε πῶς ἡ κυρὰ Λοξὴ τὸν περιμένει
 φέρουσα ἓνα κορίτσι. Πρὶν νὰ πάρῃ τὸν καφέ του, πρὶν νὰ πιῇ
 καὶ τὸ τσιμποῦκι του, κατέβη μὲ τὸ μαγικὸ βιβλίον, ἔδωκε χαι-
 ρετισμὸ εἰς τῆς γυναῖκες καὶ ἐπῆρε τὴν κυρὰ Λοξὴ ἰδιαιτέρως.
 Ἀφοῦ ὠμίλησαν, ἐμβῆκε ἕνα σκοτεινὸ διάδρομο, ἀραχνιασμένο,
 κάθυγρο, ἐκεῖ ἀφήκε τῆς γυναῖκες καὶ ἀνοίγει μίαν πόρταν σιδε-
 ρένια ποῦ ἀνοίξε ἓνα ὑπόγειον. Εἰς τὸ μέσον ἦτο μεγάλο πηγάδι

καὶ ὀλόγυρα ἦσαν δέκα καθίσματα. Ὁ ἴδιος ἐκάθησε ἓν ἕνα σκαμνὶ ἀντίκρου, ἔβαλε τὰ γυαλιά του, ἀναψε δέκα κεριά εἰς κάθε κάθισμα, ἔπαιζε τὰ χεῖλη του ὡς νὰ ἐμελέτα κᾶτι καὶ ἀφοῦ φασκέλωσε μὲ τὰ δυὸ τὰ χέρια του τὸ πηγᾶδι τρεῖς φοραῖς, ἀνοῖξε τὸ μαγικὸ βιβλίον καὶ ἐδιάβαζε. Αἱ γυναῖκες ἔντρομοὶ ἀπ' ἔξω ἔβλεπαν.

— Γκορίτσι, ὄνομά σου; ἐρωτᾷ ὁ Χότζας.

— Ἀσημένια! μόλις εἰμπόρεσε καὶ εἶπεν ἡ κόρη.

Ὁ Χότζας τότε μὲ σημεῖα προσεκάλει τὰ δαιμόνια νὰ φθάσουν καὶ τὰ ἐτοποθέτει ἐπὶ τῶν καθισμάτων. Οὐδεὶς τὰ ἔβλεπε ἐκτὸς τοῦ Χότζα. Καπνὸς μόνον ἐξήρχετο ἀπὸ τὰ καθίσματα. Ὁ Χότζας ἐξηκολούθει τὴν ἀνάγνωσιν. Παρεκάλει τὰ δαιμόνια νὰ κατεβάσουν ἀπὸ τὴν ἀστροφεγγιά τοῦ οὐρανοῦ τὸ ἄστρο τῆς Ἀσημένιας μέσα στὸ πηγᾶδι, νὰ ἰδῆ καὶ νὰ διαβάσῃ τοῦ κοριτικοῦ τὴν τύχη. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὁ Χότζας ἔβλεπε προσεκτικὰ εἰς τὸ πηγᾶδι καὶ ἐφύσα μελετῶντας. Αἴφνης ἠκούσθη ἕνας κρότος καὶ τὰ κεριά ὅλα ἔσβυσαν!

— Πρῶτα Θεὸς θὰ γίνῃ! ἀνεφώνησεν ὁ Χότζας, ἐνῶ τὰς γυναῖκας περιέβροχε κρύος ἰδρῶς. Τύχη σου καλογοραμμένο εἶνε! Ἄστρο σου σκοτεινὸ δὲν εἶνε! Σήμερα βράδυ παίρνεις δρόμο ἔξω, στὸ μεζαρλίκι τούρκικο καὶ τελειώσῃ χανδάκι του, ἅμα εὐρης φράκτη γεμάτο βάτσουνα, πρόσεξε! Φεγγάρι βγαλμένο θᾶνε, σὺ λόγο δὲν θὰ εἶπης, πάρης στάκτη ἀπὸ μαγκάλι καὶ χύσης ἐμπρὸς βάτσουνα. Πρῶτ' αὐριο σημάδια εἶνε καμωμένα. Μαζί πηγαίνουμε, βλέπουμε τί θὰ δεῖξῃ. Πηγᾶδι καὶ στάκτη ἴδιο δείχνουνε; Τότε τύχη σὲ σένα γυρνάει. Ἴσ' ἀλάχ, γκορίτσι μου, τύχη δικό σου εἶνε!

Αἱ γυναῖκες ἔδωκαν εἰς τὸν Χότζα ἀργυροῦν νόμισμα καὶ ὅπως ἦσαν φοβισμέναις κουνουλώθησαν καὶ χωρὶς οὔτε λέξιν νὰ εἰποῦν ἐπανῆλθον εἰς τὸ σπίτι των.

III

Ἡ Σολωμονικὴ ἔδειξε καλὰ σημάδια. Στὴν στάκτη φάνησαν χαρακτηριστικὰ ὡσάν τοῦ πηγαδιοῦ ποῦ ἦτον εὐκόλο κανεὶς νὰ ξεχωρίσῃ τοῦ Γεώργου τὰ μισίδια. Ἡ κυρὰ Λοξὴ ἦτο τρελλὴ ἀπ' τὴν χαρὰ τῆς ποῦ ἐπέτυχαν τὰ μάγια τῆς. Ἐκαρτέρει τότε νὰ μαγέψῃ τὴν Εἰρήνην. Καὶ ἐπέτυχε τὴν ἡμέραν τοῦ λουτροῦ.

Ὅταν εἶδε τὴν κοκῶνα Ἐλεγκάκη καὶ τὴν Ἐρινιώ νὰ πηγαίνουν στὸ λουτρόν καὶ τὸ μπακαλάκι ἀπὸ πίσω νὰ σηκῶνῃ τὸ χαλὶ καὶ γεμάτη καλαθοῦνα, ἐπέτυχε τὴν εὐκαιρίαν τῆς. Σηκώθη καὶ τὰς ἠκολούθησε.

— Ὠλογία σας! Ὠλογία σας! στὸ λουτρό κοκῶνα Ἐλεγκάκη; μὲ ὑγείαν νὰ λερώσετε!

— Εὐχαριστῶ σας, κυρὰ Λοξὴ, εὐχαριστῶ σας καὶ παρομοίως σας!

— Καλὲ τί ὥραϊα κόρη πῶκαμες! νὰ τὴν χαρῶ ἐγώ, νὰ τὴν χαρῶ! Ἐσύ, κορίτσι μου, ἀξίζεις ἄρχοντα βεζεστενιοῦ νὰ πάρης! Φτοῦ, φτοῦ, φτοῦ, μὴ σὲ ματιάξω, κόρη μου! Καλὲ κοκῶνα Ἐλεγκάκη, ποιά εἶνε αὐτὴ ἡ ἀντικρυνὴ μας ἡ χονδρὴ ποῦ λούζεται; δὲν εἶνε ἡ λεγάμενη; πὲς τὴν! ἡ Ἀρχοντοῦ, ἡ ἑξαδέλφη τῆς δευτέρας παρακόρης τῆς χονδρῆς τῆς παραμάννας τοῦ Κυζίκου; ἔ; γιὰ δὲς ἔλλαις εἰς τὸ κορμί της...

— Μὴ λὲς δι' αὐτὴν, κυρὰ Λοξή, μὴ μᾶς εὔρη ἡ κατάρα τοῦ δεσπότη!

— Ἄς ᾔνε, εἶπεν ἡ κυρὰ Λοξή καὶ κατέπτε τὸ σάλιο της. Καὶ ἀνοίξασα τὴν ἀγκαλιά της:

— Ἐλα, κόρη μου Εἰρηنيῶ, ἔλα νὰ σὲ λούσω! Ἐλα νὰ χαρῶ τὰ μεταξωτὰ μαλλιά σου ποῦ ἔχουνε ὀλόκληρο μπόϊ καὶ καμάρι τῆς γοργόνας, ἔλα!

— Εὐχαριστῶ, κυρὰ Λοξή μου, εὐχαριστῶ σε. Μὲ λούζει ἡ μάννα μου.

— Ὅχι δά, χρυσῆ μου κόρη! Ἄχ... ὅταν σὲ βλέπω. Εἶχα κ' ἐγὼ τὴν ζάβαλη τὴν κόρη μου, τὴν ἄχαρη Ἀγγέλκω, νεραΐδα μοναχὴ, καὶ τὴν ἐχτένιζα κάθε πρωί, τὴν ἔπλεκα μέσ' στῆς κορδέλαις τὰ ξανθὰ μαλλιά της πρὶν τὰ δώση γιὰ σχοινὶ στὸν χάρο. Ἄχ, ζάβαλη κόρη μου, ζάβαλη! Δὲν θὰ σὲ ξεχάσω!

Ἡ Εἰρηنيῶ τὴν ἐλυτήθη καὶ συγκατένευσε. Ἡ κυρὰ Λοξή τὴν ἐκάθισε στὴν ποδιά της, ἐπῆρε τὸ τάσι καὶ τὸ φιλιδιένο χτένι της καὶ ἄρχισε νὰ τὴν λούξῃ. Τὴν ὥραν ἐκείνην εἰσέρχεται ἡ θεία τῆς Εἰρήνης. Ὑπῆγε στὸ σπίτι, ἔμαθε πῶς ἔλειπαν στὸ λουτρό καὶ σηκώθηκε καὶ ἦλθε. Μέσα στὸν ἀλαλητὸ καὶ στῆς κλάψαις τῶν παιδιῶν, ὅταν παίζουν ἡ τὰ λούζουν, στῶν νερῶν τὰ περιχύματα καὶ στῶν τσιμῶν τὰ ἀκατάπανστα κτυπήματα, μέσα στῆς φωναῖς καὶ ὀμιλίαις τόσων γυναικῶν καὶ εἰς τοὺς ὕδρατμούς, ποῦ ὑψοῦνται εἰς τὸν θόλο, ἡ θεία Σουσανιῶ μόλις ἔρριψε τὴν πρώτη της ματιὰ στάθηκε ἐκστατικὴ σὰν μάρμαρο. Κανεὶς δὲν τὴν ἐπρόσεξε. Ὀλίγον ὕστερα συνῆλθε, προσεπάθησε τὴν Ἐρινωῶ νὰ γνέψῃ, δὲν εἰμπόρεσε, εἶδε τὴν κοκῶνα Ἐλεγκάκη καὶ κρυφὰ τῆς λέγει:

— Μωρὴ στρίγγλα, σκύλα μάννα, μάγεψες τὴν κόρη σου! Μωρὴ, σ' αὐτῆς τῆς μάγισσας, τῆς ἔξω ἀπ' ἐδῶ (καὶ σταυροκοπιέται) τὴν ποδιά τί ζητεῖ ἡ κόρη σου;

Ὁ λουτρός γένηκε ἄνω κάτω. Ἡ γειτονιά ὅλη ἔμαθε πῶς ἡ κυρὰ Λοξή καὶ ἡ κοκῶνα Σουσανιῶ εὐρέθησαν εἰς τὸ λουτρό καὶ γένηκαν μαλλιά κουβάρια. Καὶ δι' αὐτὸ τὴν αὐριον ὅταν ξαναῆλθε ἡ θεία Σουσανιῶ εἰς τῆς κοκῶνα Ἐλεγκάκης, ὁ μαχαλᾶς σηκώθη κ' ἔκατσε. Ἠξέυραν πῶς θάβγαινε καυγᾶς. Ματαίως τὴν παρακαλοῦσαν νὰ μὴ μιλήσῃ. Ἐκείνη εἶχεν ὀρκισθῆ καὶ μόλις ἀπὸ μακρῶν εἶδε τὴν κυρὰ Λοξή στὸ παράθυρο νὰ πλέκῃ κάλτσα, ἀνοίγει καὶ φωνάζει:

— Μωρὴ τσαντόγρη, σημειωμένη, κούτσαυλη! Βρωμοκατσι-

βέλα του Σουλουκουλέ έσύ! Τα μάγια που έμάγευες την άνεψιά μου φείδια στο κεφάλι σου να γένουνε! Ίσ' άλλάχ μωρή τσαντή! Που ξεμναλίζεις του κόσμου τα κορίτσια άδικα. Στο Πατριαρχείο αύριο θα πάγω, στον άρχοντα τον Πριμικόριο και στον Άγιο Μέγα άρχιδιάκο που με κλητήρα περπατάει. Θα φιλήσω την ποδιά του, θα κλαυθώ, τα ρούχα μου θα σχίσω, το άχτι μου θα πώ, να σε ξορίση. Σουργούνι, μωρή, σουργούνιιιι!

Κ' έκλεισε το παράθυρο. Μα τότε άφίνει την κάλτσα της ή κυρά Λοξή, άνοίγει το παράθυρό της, κυττάζει της γειτόνισσαι και διά να μαζεύση κόσμον ξεφωνεί:

— Φωτιαααά! Γιαγκίν βαααάρ! και κυτπ̄ τα χέρια της. Κύτταξε, μωρή βρωμα, μωρή μοσκίνα και του ντουνια μουσουμπέτα! Τους γιαβουκλοϋδες σου κύτταξε! Πέντε μπαίνουν άπ' την πόρτα και δέκα βγαίνουνε άπ' το παράθυρο! Μωρή την άνεψιά σου την σουμπέκ ντουτου, την σουσουράδα, την φκιασιδοϋ και την τσιμπλου, αύτήνα θα μαγέψω; Μάγια και μαγιές να βγάλης! Που την έπλυνα της βρώμαις της και ο λουτρος όλος μαύρισε και σάσισε; Μωρή, έμένα τα χεράκια μου χουσάφι και μετάξι ποιάνουνε, κακόν χρόνο νάχης! Γιαγκίν βαααάρ!

Έκλεισε κι' αύτή το παράθυρο, έπειδι την τράβηξε ο κόσμος που συνέτρεξε.

Όλοι όμως έμαθαν πως ή Ειρηنيώ είνε μαγεμένη. Και πράγματι ή κυρά Λοξή μετά το χτένισμα έμάζεψε κάμποσαι τριχες άπ' το χτένι της, της τύλιξε με σκόρδο μονοσκέλιδο, με ρήγανη και με άπήγανο, της έβαλε μιá νύκτα στην άστροφεγγιά, της έρραψε σ' ένα χαϊμαλι κ' ένα πρωί πριν ξημερώση βγήκε, μελέτησε στής Ειρηνιώς την πόρτα, κατέβη στην άκρογιαλιά, έδεσε μιá πέτρα εις το χαϊμαλι και τώρριψε στην θάλασσα. Και τα μάγια που πέφτουν στην θάλασσα είνε άλυτα κ' αιώνια!

IV

Άπο την ήμέρα που διαβάσθη ή Σολωμονική, ήτο σκεπτική ή Άσημένα. Καιρους ήτο φρόνιμη και γνωστική, καιρους έχανε τάς φρένας της. Συλλογιζότανε αν θάβγη του Χότζα το σημάδι. Μα έλα την πρωτοχρονια που ώνειρεύθηκε τάφους και βρυκόλακας; Ποιό να ήνε άρα γε το πλιό σωστό; Όθυμούτανε τί της είπεν ή γιαγιά της όταν ήτανε κορίτσι. Πώς όταν όλοι έκοιμήθηκαν την πρωτοχρονια, γυμνώθηκεν αύτή, όπως την γέννησεν ή μάνα της, κατέβηκε στο μαγειριό, χώθηκε εις την γωνιά και βλέπουσα ψηλά από την καπνοδόχη είπε: «μαννά μ' ότζάκ! μαννά μ' ότζάκ! μπενίμ χαλίμ νε όλατζάκ!» ήγουν «μάννα έστία, μάννα έστία, που θα καταντήσω;» Ύπήγε κ' έκοιμήθηκε άφου εις το προσκέφαλό της έβαλε ένα καθρεπτάκι και άίβασιλόπηττα. Μόλις ώνειρεύθηκε, βλέπει τον παππου, τον μακαρίτη. Το όνειρο έβγήκε άλλανθαστο. Μα έλα που αύτή ώνειρεύθηκε τάφους και βρυκόλα-

κας; Αὐτὴ ἡ συλλογὴ τὴν ἔφερε καιρὸ - καιρὸ εἰς τρέλλα καὶ νόμιζε πῶς εἶχε καταπῆ φεΐδια ὁποῦ τριγυροῦσαν στὸ στομάχι της. Καὶ ἄλλοτε ἔβλεπε τὸν Χότζα καὶ τὴν κυρὰ Λοξὴ μὲ τὸ ὑπόγειο, ποῦ ἔβγαζε διαβόλους σὰν καπνοὺς καὶ ἔδειχνε σημάδια στὸ πηγάδι. Ἡ μάννα της, χωρὶς νὰ δείχνῃ τὴν αἰτία, ὀλογυροῦσε τὴν κόρη της στὴς ἐκκλησιαίς, τὴν διάβαζε ἔξορκισμοὺς, τὴν περιχοῦσε μὲ τὰ ἀγιάσματα καὶ τὴν ἐκάπνιζε τὸ βράδυ μὲ χάρες ἀπ' τὸν Ἄϊ - Τάφο.

Ἐνα πρωτὶ ἡ Ἀσημένια ἐσηκώθη μὲ καλὸ ὄνειρο. Εἶδε τὸν Γεῶργο τῆς Μιμήκαινας στὴν ἀγκαλιά της. Ξαφνίσθηκε, σηκώθη καὶ κάθησε στὸ παραθύρι. Μὰ νά! τὸν βλέπει καὶ περνᾷ. Ἀνατρίχιασε κ' ἐκρύφθη. Περνοῦσε ὁ Γεῶργος βιαστικός, ἔξω ἀπὸ τὸν ἑαυτό του καὶ ἄγρυπνος πολλαῖς νύκτες ἀφότου τοὺς καυγάδες ἔμαθε, τὰ ριζιλίκια καὶ τῆς κατηγορίας τῆς κυρὰ Λοξῆς. Τὸ μεράκι του ἐπάγωσε κάθε του ἀγάπη. Πλέον δὲν εὔρισκε τὴν Εἰρηنيῶ τὴν ἴδια. Ἐχάλασε καὶ τὰ μυσίδια τῆς ἀγρίεψαν. Τρεῖς φοραὶς ποῦ πῆγε νὰ τὴν εὔρῃ ἕνας κροῦς φόβος τὸν ἐκράτει ποῦ τὸν ἔλεγε: «εἶνε μαγεμένη, πρόσεξε!» Καὶ σήμερα πρωτὶ ἀφοῦ ἐπέρασε μαρτύριο τὴν νύκτα ἴπηναι εἰς τὴν κυρὰ Λοξὴ νὰ μάθῃ τὰ καθέκαστα. Περνωῶντας πρόφθασε νὰ ρίψῃ μιὰ ματιὰ στὸ παραθύρι πρὶν κρυφθῆ ἡ Ἀσημένια. Μὰ ἡ κυρὰ Λοξὴ ἔλειπε στὴν ἐκκλησία. Ὁ Γεῶργος φουσκωμένος παραπάνω πέρασε τὸν δρόμο χωρὶς νὰ ἰδῆ τὴν Εἰρηنيῶ, οὔτε μιὰ ματιὰ νὰ ρίξῃ στὴς ἀρραβωνιαστικῆς του.

V

Τὴν κυριακὴ πρωτὶ στὸ κατελειὸ τοῦ μαχαλᾶ παίζανε φιλά παιχνίδια. Ὁ κόσμος ἀποροῦσε, ὅταν ἔμαθε πῶς τάχε ὁ Γεῶργος τῆς Μιμήκαινας. Μὰ ἐκεῖνος μέθυσε ἄνωρὶς κ' ἐβγήκε εἰς τὴν γύρα ὅπως συνειθίζαν οἱ χοβαρντάδες. Τὰ παιχνίδια προπορεύοντο, κατόπιν τρία - τέσσαρα παιδιά μὲ μεζέδες, ναργιλὲ, μὲ ρακὴ καὶ μὲ ποτηράκια καὶ ὁ Γεῶργος μ' ἄλλους τρεῖς, μὲ στραβὰ τὸ φέσι καὶ λουστρίνι τίγκα στὸ ποδάρι ἔσερνε τὴν στρατά του. Στὸν δρόμο πότε - πότε ἕνας ἀμανὲς μὲ δύο στίχους λιγεροὺς λιγεροὺς συγκινοῦσαν τὰ μαραμμένα φυλλοκάρδια του. Στὸ πέρασμά των τὰ παραθύρια ὅλα ἀνοίγαν καὶ ὅταν πέρασε ἀπὸ τῆς ἀρραβωνιαστικῆς του Εἰρηنيῶς:

— Γεῶργο μου!

Μιὰ λαχταριστὴ φωνὴ ἀκούσθηκε σὰν νὰ λιγοθύμησε. Ὁ Γεῶργος οὔτε κἂν γυρίζει νὰ ἰδῆ. Μόνο μὲ τὸ χέρι δείχνει τὸ σπιτί τῆς κυρὰ Λοξῆς καὶ στραβοπερπατῶντας προχωρεῖ. Ἀπὸ τ' ἀντικρινὸ τὸ παραθύρι μὲ κάρδιοκτύπι κυττᾷ ἡ Ἀσημένια. Τοῦ Χότζα τὸ σημάδι στὸ πηγάδι καὶ στὴν στάκτη ἄρχισε νὰ βγαίῃ. Κατεβασμένον τὸν μπερντέ κρυφοκύτταζε καὶ σπαρταροῦσε. Ἡ κυρὰ Λοξὴ μὲ γέλια καὶ χαρὰς κερνοῦσε. Ὁ Γεῶργος ἔλεγε

συμφωνώτικο ἴμανέ ποῦ ραίψε καρδιές κ' ἡ Ἀσημένια δὲν ἐβάσταξε, μόνον μὲ λουλουδι στοῦ κεφάλι πρόβγαλε.

« Ἄχ — ἠκούσθη σίφνης — μέφαγες! »

Κ' ὁ Γεῶργος κυλίσθηκε στοῦ αἵμα του. Ἐνα παλληκάρι μὲ ἀγριοεμμο εὐρέθηκε σιμά του μὲ μαχαίρι ποῦ τὸν κτύπησε. Ἦταν ὁ ἀδελφός τῆς Εἰρηنيῶς.

VI

Ψηλά στήν κορυφή ἑνός βουνοῦ, σῶν Προγκηπονήσων τὰ νησιά τὸ μεγαλύτερο, ποῦ φθάνει οὐρανὸ καὶ σύννεφα ἢ κορυφή καὶ κάτω ρίχνει κατάμουτρα τὰ πόδια στοὺν βράχο καὶ στ' ἀγριοκούμαρα, εἶνε κτισμένο μοναστήρι ἀπὸ παλαιούς καιρούς, τοῦ Κουδουνᾶ τοῦ Ἀϊ - Γεώργη. Ἐνας παπᾶς ἀπὸ τὸ Μέγα Σπήλαιο λειτουργαίε κυριακὴ καὶ ἑορτὴ. Εἰς τὸ κελί του πλαῖι εἶνε κάμαρες μ' ἀμπάρες σιδηρέναις, ὁποῦ κροτιοῦνται ἄνθρωποι πειραγμένοι. Ὅσους πείραξε ὁ ἔξω ἀπ' ἐδῶ καὶ τὰ μυαλά των ἔπαθαν. Νερό καὶ παξιμάδι ἔχουνε τροφή καὶ ξύλο στήν ἀνησυχία τους. Δυὸ νιαῖς κινοῦνε τὴν συγκίνησι τοῦ κόσμου ποῦ τῆς βλέπουνε. Γονατισμέναις ἔμπρὸς στοῦ Ἀϊ - Γεώργη τὴν εἰκόνα, περιμένουνε τὸ θαῦμα του. Κάπου κάπου παίζουνε τὰ χεῖλη τους, κινοῦν τὰ χέρια εἰς τρόπο ποῦ καταλαβαίνεις σὰν νὰ λένε « Ἀϊ - Γεώργη ἢ πάρε μας ἢ δεῖξε μας τὸ θαῦμα σου! » Καὶ ρίχνουν κάτω τὰ ματάκια τους ποῦ ὄχι δάκρυ, αἷμα στάζουνε. Τὴν μιὰ τὴν λένε Εἰρηنيῶ, τὴν ἄλλην Ἀσημένια. Καὶ ὅταν βγαίνουν τ' ἅγια Μυστήρια, ἓνα λαδικὸ σὰν σκέλεθρο στεγνὸ, ποῦ νόμιζες πῶς εἶχε κατάρα χαραγμένη στὰ μισίδια του, κοκκαλιασμένο, ἔρχεται νὰ τῆς ξαπλώσῃ κατὰ γῆς γιὰ νὰ περάσουν ἀπὸ πάνω των τὰ ἅγια. Ἦταν ἡ κυρὰ Λοξή. Καὶ ὅστις ἐρωτᾷ τῶν τριῶν τὴν ἱστορία, ἀφίνει μὲ ἀνατριχίλα τὸ βουνό, ποῦ ἔξοφλοῦνε μερικοὶ τὴν ἀμαρτία τους.

Κων/πολις

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΝ

Εἰς Νεαράν Μητέρα

Ἐχυσε φῶς ἔς τὴ γέννα τῆς
ἀπ' τὴ χρυσῇ τῆς νειότη,
κι' ἄνδρα, γονεῖς, παιδιὰ, ἀδελφούς
ἐβύθισε ἔς τὰ σκότη.

ΓΕΩΡ. Κ. ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ